

DOI: 10.31866/2410-1176.42.2020.207648

УДК 792.027(477)"199/201"

**РЕЖИСУРА ДМИТРА БОГОМАЗОВА
В КОНТЕКСТІ ІННОВАЦІЙНИХ
СЦЕНІЧНИХ ПРАКТИК**Іващенко Ірина Віталіївна^{1а},Стрельчук Вікторія Олександрівна^{2а}¹Доцент, заслужений діяч мистецтв України,

ORCID:0000-0002-1046-0735,

e-mail: fusya5@ukr.net,

²Кандидат педагогічних наук, професор,

ORCID:0000-0002-8516-5829,

e-mail: maximile@ukr.net,

^аКиївський національний університет

культури і мистецтв,

вул. Євгена Коновальця, 36, Київ, Україна, 01133

Мета статті – виявити специфіку творчої діяльності Д. Богомазова в контексті еволюції і трансформаційних процесів української театральної режисури кінця ХХ – початку ХХІ ст.; визначити вплив новаторських сценічних практик митця на формування сучасного сценічного мистецтва в Україні. Методологія дослідження. Для розкриття мети і досягнення поставлених завдань у дослідженні застосовано історико-мистецтвознавчі та аналітично-мистецтвознавчі підходи й методи, сформовані в українському мистецтвознавстві. Домінуючим обрано метод компаративного аналізу, що завдяки світоглядній функції посприяв виявленню специфіки світобачення режисера, отриманню предметного уявлення часопростору проаналізованих вистав, поглибленню уявлення про логіку побудови Д. Богомазовим сценічного твору та специфіку використання режисерських підходів і прийомів. Наукова новизна. Досліджено режисерську діяльність Д. Богомазова та виявлено вплив його творчості на розвиток української театральної режисури початку ХХІ ст. Визначено та проаналізовано різноманітні шляхи та конструктивні пошуки митця нових театральних форм, удосконалення режисерської технології, використання інноваційних засобів виразності, що визначили створення унікальної сценічної мови та збагатили постановочну культуру вистав на сцені Київського театру на Лівому березі Дніпра (з 1993 р.), театру «Вільна сцена» (2001–2012 рр.) та Національного академічного театру імені Івана Франка (з 2017 р.). Висновки. Дослідження творчості Д. Богомазова як феномена режисерського мислення сучасного українського режисерського театру дало змогу з'ясувати специфічні риси принципів і методів професійної діяльності, розглянути методологію експериментальної роботи сучасного режисера-постановника над виставою, що своїм підходом презентує провідні режисерські концепції і погляди на театр майбутнього в українських реаліях. Мистецтвознавчий аналіз експериментальної та художньо-постановочної діяльності Д. Богомазова виявив прагнення української режисури до симбіозу різних підходів організації часопросторового континууму, елементів сценічного та мультимедійного мистецтва в процесі створення унікального чуттєвого досвіду нового театру ХХІ ст.

Ключові слова: Д. Богомазов; українська театральна режисура; експериментальна практика; конструктивні пошуки; новаторство постановок

Вступ

Досвід театральних постановок та пошуки нової сценічної лексики в діяльності провідних вітчизняних режисерів кінця ХХ – початку ХХІ ст. становить значний інтерес для вивчення взаємопроникнення елементів традиційного західного театрального мистецтва минулого століття, національної естетики українського сценічного мистецтва та інноваційних практик сучасного медіамистецтва.

Неординарність режисури Дмитра Богомазова, характерний творчий почерк майстра, що вирізняється сміливими експериментами з формою та змістом сценічного твору, активним використанням різноманітних функцій мультимедійних технологій для винайдення унікальних аудіовізуальних комбінацій, дають підстави вважати його одним із небагатьох вітчизняних театральних діячів, які прагнуть створити новий сучасний театр. Усе це й актуалізує дослідження специфіки творчого методу режисера в контексті еволюції української театральної режисури кінця ХХ – початку ХХІ ст.

Спектр літератури, присвяченої творчості Д. Богомазова, доволі широкий, проте його основу складають оглядові критичні статті та рецензії на вистави; окремі аналітичні статті присвячені специфіці творчого методу митця. Наприклад, аналіз вистав театру «Вільна сцена» («Жінка з минулого» Р. Шиммельпфенніга, 2007 р. та «Солодких снів, Річарде» за В. Шекспіром, 2008 р.) здійснює І. Чужинова в науковій розвідці «Два кроки в напрямі до узбіччя» (2008); С. Триколенко в статті «Гамлет»: чотири вистави – чотири рішення» (2014) розглядає метафоризацію сценічного простору та візуалізацію драматичної проблематики у виставі «Гамлет» у постановці відомих українських режисерів, зокрема, Д. Богомазова (Одеський український академічний драматичний театр ім. В. Василька, 2010 р.); Л. Бевзюк-Волошина в науковій розвідці «Капітуляція незалежного театру» (2013) висвітлює проблему призупинення діяльності Київського театру «Вільна сцена» в сезоні 2013–2014 рр., а в статті «Зміна візуальної домінанти у виставах постмодерністського (постдраматичного) театру України (2000–2010 рр.)» (2015) аналізує тенденції вітчизняної сценографії XXI ст. на прикладі постановок Д. Богомазова як представника постдраматичного театру та ін.

Серед наукових досліджень, у яких творчість Д. Богомазова розглянуто в сукупності теоретичних та практичних аспектів, варто назвати праці Н. Єрмакової «Вітчизняна молода режисура: перетин двох тисячоліть» (2001), де авторка аналізує особливості інтерпретації Д. Богомазовим української класичної спадщини в пошуку нових обертонів для виявлення української культурної самосвідомості; «Експансія суб'єктивності» (1998); «Режисерські покоління 90-х років» (2004); В. Фіалко «Український театральний ландшафт останнього десятиліття XX століття» (2016) та ін. Утім, наголосимо, що, незважаючи на зазначені публікації, проблематика режисерського методу Д. Богомазова досі не стала предметом окремого мистецтвознавчого дослідження.

Наукова новизна дослідження полягає в розгляді впливу творчості Д. Богомазова на формування тенденцій розвитку і подальші перспективи української театральної режисури XXI ст. Виявлено й проаналізовано шляхи та конструктивні пошуки митцем нових театральних форм, удосконалення режисерської технології, використання інноваційних засобів виразності, що визначили створення унікальної сценічної мови та збагатили постановочну культуру вистав на сцені Київського театру на Лівому березі Дніпра (з 1993 р.), театру «Вільна сцена» (2001–2012 рр.) та Національного академічного театру імені Івана Франка (з 2017 р.).

Мета статті

Мета статті – виявити специфіку творчої діяльності Д. Богомазова в контексті еволюції і трансформаційних процесів української театральної режисури кінця XX – початку XXI ст.; визначити вплив новаторських сценічних практик режисера на формування сценічного мистецтва в сучасній Україні.

Виклад матеріалу дослідження

Д. Богомазов – представник школи Е. Митницького, засновник та художній керівник-директор Київського театру «Вільна сцена» (з 2001 р.), що об'єднався з Київським академічним театром драми і комедії на Лівому березі Дніпра в 2012 р., а з 2017 р. – головний режисер Національного академічного драматичного театру імені Івана Франка.

Д. Богомазов постановник вистав: «Чарівниця» за п'єсою «Безталанна» І. Карпенка-Карого (1993 р.), «Черга» за п'єсою А. Марданя, «Трохи вина... або 70 обертів» за новелами Л. Піранделло (першопрочитання творів) (1996 р.), «Обдурена» за Т. Маном, «Що завгодно, або Дванадцята ніч» В. Шекспіра, «Примхи Маріанни» А. Мюссе (1999 р.), «Смерть Тарелкіна» А. Сухово-Кобиліна, «Фауст-фрагмент» за Г. Гете, «Войцек. Карнавал плоті» Г. Бюхнера, «Співай, Лола, співай!» за п'єсою О. Чепалова за романом Г. Мана «Вчитель Гнус, або Кінець одного тирану», художнього фільму «Блакитний янгол», «Ліс» О. Островського (2015 р.) та ін.

Надзвичайно новаторського, європейського звучання в постановці митця набувають вистави за п'єсами та прозовими творами української класики, наприклад, «Що їм Гекуба» за п'єсою «Шантропа» П. Саксаганського, «Щастя поряд» за п'єсою «Украдене щастя» І. Франка, «Morituri te Salutante» за новелами В. Стефаніка (2013 р.).

Проблематику дослідження режисерського методу Д. Богомазова доцільно окреслити як багатоаспектну, оскільки в центрі роботи знаходяться важливі компоненти, що визначають стан сучасної режисури в українських театрах, породжені трансформаційними процесами кінця XX – початку XXI ст.

Усе це зумовлює вивчення та аналіз режисури Д. Богомазова в ретроспективі, що сприяє виявленню особливостей уведення новаторських форм і прийомів у процесі збагачення творчого методу митця.

Дебютна постановка вистави «Чарівниця» за п'єсою І. Карпенка-Карого «Безталанна» на сцені Київського театру драми і комедії в 1993 р. ознаменувала одну з особливостей режисури Д. Богомазова, що виявилася характерною в контексті постановок творів української класики, а саме: прагнення до естетизації народного побутування, заміщення психологічно-побутових аспектів символістськими мотивами, радикалізація текстових трансформацій, контамінація різноманітних шарів культур у процесі формування образної системи постановки, домінування новаторською образної лексики, нелінійної розбудови сценічної дії та прагнення посилити метафізичні акценти (Фіалко, 2016, с. 58), використання оригінального музичного оформлення з метою оновлення та осучаснення змісту, загострення проблематики шляхом репрезентації несподіваних рішень відомих драм.

Нетривіальними, а іноді шокуючими, підходами вирізнялися постановки вистав «Дванадцята ніч» В. Шекспіра (1995 р.) і «Трохи вина, або 70 обертів» Л. Піранделло (інсценування новел «Трохи вина...», «Труна про запас», «Один день», «У вас на спині смерть» та двох розділів роману «Небіжчик Маттіа Паскаль»; 1996 р.) у процесі пошуку Д. Богомазовим індивідуального режисерського методу. На думку Н. Єрмакової (2012), власне бездоганне відчуття ігрової природи театру режисер надзвичайно вдало використав у неординарних та «сміливих постановочних рішеннях» (с. 858). Зокрема, розроблення просторової концепції вистави філософського, парадоксального театру (Л. Піранделло) передбачала зміну конфігурації ігрового простору – постановку в фойє театру (частина експерименту з феноменом «театральності»), що посприяло контакту між глядачем і виконавцем. Театрознавець наголошує на несподіваних змінах сенсів у сценічних ситуаціях вистави – із трагічного на комічний і навпаки, що сприяло розкриттю дуальності природи буття та відповідало ідеї автора літературного першоджерела; психологічною правдою переживань актором перепетій, відведених за сценарієм його персонажа; несподіваних метафоричних зв'язках (італійська пісня як засіб подолання смерті); вишуканому музичному оформленні постановки, що посилювало зв'язок реального та сакрального (Єрмакова, 2012, с. 860).

Характерним для українських театральних режисерів молодого покоління, до якого належить Д. Богомазов, є звернення до такого типу видовища, як балаган, – від містичного до іронічного (Єрмакова, 2001, с. 51), що позначилося на постановці авантюрної комедії «Багато галасу в Парижі» за п'єсою «Пан де Пурсоньяк» Ж.-Б. Мольєра (2001 р.). Виходячи з «легкості» драматургії, режисер створює розкуту за атмосферою постановку, у якій домінують фарсовість, фривольність та гротескність режисерських прийомів (перевдягання персонажа Л. Сомова – Пурсоньяка в жінку, сценографія (В. Шерешевський), вирішена в ярмарковому стилі: на сцені кружляє величезна карусель з велосипедом та ліжком), що спрямовані на репрезентацію еволюції доведеної до абсурду людини, котра пристосовується та існує в запропонованих обставинах.

Режисура Д. Богомазова другої половини 1990-х рр. вирізняється образною лексикою, акцентуванням на естетичній самоцінності гри, домінуванням засобів виразності невербальних видів мистецтва в процесі формування художньо-образної системи постановки. Сенсово-змістова специфіка вистав побудована на результатах пошуку новаторських світоглядних поглядів, що виявляються в протиставленні контрастних контекстів. Узгоджена внутрішня багаторівнева побудова створює відчуття цілісності вистав.

У 2001 р., заснувавши та очоливши власний театр «Вільна сцена», кілька років поспіль Д. Богомазов здійснював постановки на сценічних майданчиках київських художніх галерей і театрів – «Горло Sanctus» за Е. Гофманом, «Морфій» за М. Булгаковим у приміщенні галереї Лавра; вистава «Роберто Зукко» за п'єсою Б.-М. Кольтеса на малій сцені Київського театру юного глядача та ін. Після відкриття власного театрального приміщення, Д. Богомазов експериментує з поєднанням стилістики драматичного й постдраматичного театру (в постановках поєднано елементи перформансу та інших форм акціонізму), інтегруванням мультимедійних технологій (нового звучання постановки отримують завдяки використанню прийомів відео-арту та відеомепінгу), що, окрім художньо-естетичних потреб митця, було викликано замалим простором сцени театру.

Зокрема, у виставі «Жінка з минулого» Р. Шиммельпфенніга (2007 р.), де режисер оминає увагою побутові та соціальні аспекти твору і фокусується на роздумах про феномен смерті, застосовано прийом полярного співставлення змісту та форми. В кожному з епізодів постановки – своєрідних кадрах, котрі розкривають індивідуальний ракурс поглядів головних героїв на події, Д. Богомазов застосовує елементи тривимірної проекції – візуальний ряд, створений О. Чорним та Г. Хмаруком, для фундаментальної основи логіки дії шляхом окреслення внутрішнього ритму сценічного твору. І. Чужинова (2008) серед

позитивних результатів застосованих режисерських прийомів називає посилення художнього ефекту, швидку зміну місця дії, створення ефекту поглиблення й розширення сценічного простору, унаочнення внутрішнього стану героїв, зокрема їхніх снів, мрій та спогадів, а також «породження нових метафор і множення смислів» (с. 59).

Властиві режисеру прагнення виразити філософські роздуми в експериментальній формі набули інноваційного звучання в електроакустичній опері-перформансі «Солодких снів, Річарде» (2008 р.), основою сюжету якої став єдиний епізод шекспірівської п'єси «Річард III» (сон героя перед боєм із Річмондом), завдяки винайденню Д. Богомазовим у співпраці з Д. Перцевим та О. Кохановським неординарних виражальних аудіальних можливостей. Прийом звукової імпровізації, застосований у постановці, полягає в трансформації засобами комп'ютерної програми голосу актора (довільна обробка за нефіксованою схемою передбачає зміну регістру та силової віддачі) та поверненні його на сцену через динаміки (Чужина, 2008, с. 61).

На думку Н. Єрмакової (1998), Д. Богомазова не варто відносити до театральних режисерів, у творчості яких домінують радикальні рішення, проте кожна з його постановок є «художнім прецедентом» (с. 9). Інтелектуальна витонченість режисерського задуму, вивіреність мізансценування, своєрідна естетика метафоричного театру, тягіння до пластичного вираження психологічного малюнку образу в тональності фізичного театру, властиві творчості Д. Богомазова, проявилися в процесі постановки вистави «Гамлет» за В. Шекспіром на сцені Одеського українського театру ім. В. Василька (2010 р.), центральною ідеєю якої є ідея фатуму. Акцентуючи на недоліках, що стали на заваді змістовій досконалості постановки (наприклад, втрата образу мойр-плакальниць через декоративно-образну ефектність дії першого акту та незакінченість другого), критики наголошують на беззаперечно вдалій, «істинній атмосфері світу зла Гамлета, що стала головною дійовою особою та точкою відліку постановки» (Никитюк, 2009).

Специфіка режисерського почерку Д. Богомазова, зокрема унікальне поєднання філософської думки, практично математичної вивіреності та емоційної ліричності нонконформіста, як творчий початок, максимально розкривається в постановці «Morturi te Salutante» на основі десяти новел В. Стефаника на Камерній сцені імені Сергій Данченка Національного академічного театру імені Івана Франка (2013 р.). Цілісний сценічний текст українського (за сенсовим наповненням) та європейського (за формою та стилем) театального твору, в якому акторські індивідуальності Т. Міхіної, В. Баши та К. Вертинської породжують незалежні сегменти, актуалізує тему нації в особистісному, драматичному та історичному контексті. Режисер осягнув філософію автора та розкриває її сучасному глядачеві, уникнувши захаращення вистави елементами трюкового мистецтва.

Осучаснення шекспірівської драматургії характеризує Д. Богомазова й на сучасному етапі його творчості. Зокрема, виставу «Коріолан» (Національний академічний драматичний театр імені Івана Франка, 2018 р.) режисер репрезентує як політичну та ідеологічну постановку про сьогоднішній день, втім, вдало уникнувши віддзеркалення подій в Україні й загалом не прив'язуючись до реалій конкретних країн чи історичних періодів. Вистава, у якій використані лише завуальовані алюзії з певними подіями або персонажами, порушує проблему співчуття, терпимості, жертвовності та людяності (Котенок, 2019, с. 10), чим викликає широкий спектр глядацького сприйняття. Камерність п'єси, епізоди якої побудовані на діалогах кількох персонажів, зумовила застосування відповідного принципу організації сценічного простору, трансформація якого з відкритого на замкнуте дала змогу зосередити увагу на акторі, незважаючи на ефектний візуальний ряд. Відповідно до режисерського бачення, важливе сенсове навантаження відіграє прозора стіна, що розсікає сцену, уособлюючи вісь, котра організовує та вимірює час і дистанцію в стосунках між героями.

Висновки

Дослідження творчості Д. Богомазова як феномена режисерського мислення сучасного українського режисерського театру дало змогу виявити специфічні риси принципів і методів професійної діяльності, розглянути методологію експериментальної роботи сучасного режисера-постановника над виставою, що своїм підходом виявляє провідні режисерські концепції і погляди на театр майбутнього в українських реаліях.

Мистецтвознавчий аналіз експериментальної та художньо-постановочної діяльності Д. Богомазова виявив прагнення української режисури до симбіозу різних підходів організації часопросторового континууму, елементів сценічного та мультимедійного мистецтва в процесі створення унікального чуттєвого досвіду нового театру XXI ст.

Перспективи подальших досліджень полягають у поглибленому вивченні та комплексному аналізі режисури Д. Богомазова.

Список використаних джерел

- Бевзюк-Волошина, Л. (2013). Капітуляція незалежного театру. *Український театр*, 4, 44-45.
- Бевзюк-Волошина, Л. (2015). Зміна візуальної домінанти у виставах постмодерністського (постдраматичного) театру України (2000–2010 рр.). *Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого*, 16, 47-55.
- Єрмакова, Н. (1998). Експансія суб'єктивності. *Кіно-Театр*, 4, 8-11.
- Єрмакова, Н. (2001). Вітчизняна молода режисура: перетин двох тисячоліть. *Просценіум*, 1, 47-51.
- Єрмакова, Н. (2004). Режисерські покоління 90-х років. *Сучасне мистецтво*, 1, 171-190.
- Єрмакова, Н. (2012). Л. Піранделло. «Трохи вина, або 70 обертів». В М. Гринишина (Ред.), *Український театр ХХ століття: Антологія вистав* (с. 858-866). Фенікс.
- Котенок, В. (2019). «Коріолан»: перемога людяності. *Кіно-Театр*, 3, 9-10.
- Никитюк, М. (2009, 25 апреля). *Злой рок. «Гамлет»*. TEATRE: Театральний портал. http://teatre.com.ua/review/zloj_rok_gamlet/inner.
- Триколенко, С. (2014). «Гамлет»: чотири вистави – чотири рішення». *Українське мистецтвознавство: матеріали, дослідження, рецензії*, 14, 267-274.
- Фіалко, В. (2016). Український театральний ландшафт останнього десятиліття ХХ століття. *Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого*, 18, 51-56.
- Чужинова, І. (2008). Два кроки в напрямі до узбіччя (до творчого портрету режисера Дм. Богомазова). *Просценіум*, 3, 58-61.

References

- Bevziuk-Voloshyna, L. (2013). Kapituliatsiia nezalezhnoho teatru [The backdown of the independent theatre]. *Ukrainskyi teatr*, 4, 44-45 [in Ukrainian].
- Bevziuk-Voloshyna, L. (2015). Zmina vizualnoi dominanty u vystavakh postmodernistskoho (postdramatychnoho) teatru Ukrainy (2000–2010 rr.) [The change of visual dominance in the performances of the postmodern (postdramatic) theatre of Ukraine (2000-2010)]. *Naukovyi visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu teatru, kino i telebachennia imeni I. K. Karpenka-Karoho*, 16, 47-55 [in Ukrainian].
- Chuzhynova, I. (2008). Dva kroky v napriami do uezbichchia (do tvorchoho portretu rezhysera Dm. Bohomazova) [Two steps towards the roadside (to the creative portrait of director Dm. Bohomazov)]. *Prostsenum*, 3, 58-61 [in Ukrainian].
- Fialko, V. (2016). Ukrainskyi teatralnyi landshaft ostannoho desiatylittia XX stolittia [Ukrainian theatrical landscape of the last decade of the twentieth century]. *Naukovyi visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu teatru, kino i telebachennia imeni I. K. Karpenka-Karoho*, 18, 51-56 [in Ukrainian].
- Kotenok, V. (2019). “Koriolan”: peremoha liudianosti [“Coriolanus”: the victory of humanity]. *Kino-Teatr*, 3, 9-10 [in Ukrainian].
- Nikitiuk, M. (2009, April 25). *Zloi rok. «Gamlet» [Evil Rock. “Hamlet”]*. TEATRE: Teatralnyi portal. http://teatre.com.ua/review/zloj_rok_gamlet/inner [in Russian].
- Trykolenko, S. (2014). «Hamlet»: chotyry vystavy – chotyry rishennia» [Hamlet: four performances – four solutions]. *Ukrainske mystetstvoznnavstvo: materialy, doslidzhennia, retsenzii*, 14, 267-274 [in Ukrainian].
- Yermakova, N. (1998). Ekspansiiia subiektivnosti [The Expansion of Subjectivity]. *Kino-Teatr*, 4, 8-11 [in Ukrainian].
- Yermakova, N. (2001). Vitchyzniana moloda rezhysura: peretyn dvokh tysyacholit [Ukrainian Young Directing: The Crossing of Two Millennia]. *Prostsenum*, 1, 47-51 [in Ukrainian].
- Yermakova, N. (2004). Rezhyserski pokolinnia 90-kh rokiv [Directing generations of the 90s.]. *Suchasne mystetstvo*, 1, 171-190 [in Ukrainian].
- Yermakova, N. (2012). L. Pirandello. «Trokhly vyna, abo 70 obertiv» [L. Pirandello. “A little wine, or 70 revolutions”]. In M. Hrynyshyna (Ed.), *Ukrainskyi teatr XX stolittia: Antolohiia vystav [20th Century Ukrainian Theatre: An Anthology of Performances]* (pp. 858-866). Feniks [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 06.04.2020

**РЕЖИССУРА ДМИТРИЯ БОГОМАЗОВА
В КОНТЕКСТЕ ИННОВАЦИОННЫХ
СЦЕНИЧЕСКИХ ПРАКТИК**

Ивашченко Ирина Витальевна^{1а},
Стрельчук Виктория Александровна^{2а}
¹Доцент, заслуженный деятель искусств Украины,
²Кандидат педагогических наук, профессор,
^аКиевский национальный университет
культуры и искусств, Киев, Украина

Цель статьи – выявить специфику творческой деятельности Д. Богомазова в контексте эволюции и трансформационных процессов украинской театральной режиссуры конца XX – начала XXI в.; определить влияние новаторских сценических практик художника на формирование современного сценического искусства в Украине. Методология исследования. Для раскрытия цели и достижения поставленных задач в исследовании применены историко-искусствоведческие и аналитически-искусствоведческие подходы и методы, сложившиеся в украинском искусствоведении. Доминирующим выбран метод сравнительного анализа, который благодаря мировоззренческой функции поспособствовал выявлению специфики мировоззрения режиссера, получению предметного представления пространства-времени проанализированных представлений, углублению представления о логике построения Д. Богомазовым сценического произведения и специфику использования режиссерских подходов и приемов. Научная новизна. Исследована режиссерская деятельность Д. Богомазова и выявлено влияние его творчества на развитие украинской театральной режиссуры начала XXI в. Определены и проанализированы различные пути и конструктивные поиски художником новых театральных форм, совершенствование режиссерской технологии, использование инновационных средств выразительности, которые определили создание уникальной сценической речи и обогатили постановочную культуру спектаклей на сцене Киевского театра на Левом берегу Днепра (с 1993 г.), Театра «Свободная сцена» (2001–2012 гг.) и Национального академического театра имени Ивана Франка (с 2017 г.). Выводы. Исследование творчества Д. Богомазова как феномена режиссерского мышления современного украинского режиссерского театра позволило выяснить специфические черты принципов и методов профессиональной деятельности, рассмотреть методологию экспериментальной работы современного режиссера-постановщика над спектаклем, что своим подходом представляет ведущие режиссерские концепции и взгляды на театр будущего в украинских реалиях. Искусствоведческий анализ экспериментальной и художественно-постановочной деятельности Д. Богомазова обнаружил стремление украинской режиссуры к симбиозу различных подходов организации пространственно-временного континуума, элементов сценического и мультимедийного искусства в процессе создания уникального чувственного опыта нового театра XXI в.

Ключевые слова: Д. Богомазов; украинская театральная режиссура; экспериментальная практика; конструктивные поиски; новаторство постановок

**DMYTRO BOHOMAZOV'S STYLE
OF DIRECTING IN THE CONTEXT
OF INNOVATIVE THEATRICAL
PRACTICES**

Iryna Ivashchenko^{1а}, Viktoriia Strelchuk^{2а}
¹Associate Professor, Honoured Artist of Ukraine,
²PhD in Pedagogical Sciences, Professor,
^аKyiv National University of Culture and Arts,
Kyiv, Ukraine

The purpose of the article is to find out the specifics of D. Bohomazov's creative work in the context of evolution and transformational processes of Ukrainian theatre directing from the late 20th to early 21st centuries; to determine the impact of the artist's innovative theatrical practices on the formation of contemporary theatre arts in Ukraine. Research methodology. To insight the purpose and achieve the objectives, historical-art criticism and analytical-art criticism approaches and methods that developed in Ukrainian art criticism were applied by the study. The method of comparative analysis was chosen as the dominant one, which, through the ideological function, made for the identification of the specifics of the director's worldview; obtaining a space-time focused notion of the researched ideas; increasing the insight into the reasoning design of production by D. Bohomazov and the specifics of using directing approaches and techniques. Scientific novelty. D. Bohomazov's directing was investigated and the influence of his work on the development of Ukrainian theatre directing at the beginning of the 21st century was revealed. We have identified and analysed the artist's various paths and constructive searches for new theatrical forms, the improvement of directing solutions, the use of innovative means of expression, which has determined the creation of a unique scenic speech and enriched the production culture of performances on the stage of the Kyiv Academic Drama and Comedy Theatre on the Left Bank of the Dnieper (since 1993), Vilna Scena Theatre (2001–2012) and Ivan Franko National Academic Drama Theatre in Kyiv (since 2017). Conclusions. The research of D. Bohomazov's work as a phenomenon of the director's thinking of the contemporary Ukrainian theatre

directing made it possible to identify specific features of the principles and methods of professional engagement, to consider the methodology of the experimental production director's work on the play, which represents leading directing concepts and views toward the theatre of the future in Ukrainian realities. An art criticism analysis of the experimental and art production of D. Bohomazov has revealed that Ukrainian directors are tending for the symbiosis of different approaches to stage a space-time continuum, elements of stage and multimedia art in the process of creating a unique sensation of a new theatre of the 21st century.

Keywords: D. Bohomazov; Ukrainian theatre directing; experimental practice; constructive searches; innovative productions